

LILLAFÜRED
Látkép

1962 aug. 12?

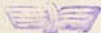
SZ

Kedves Lukács öböl és öbölösök!
Teleséppemmel együft üdvöz-
letüket küldjük Lillafüredről.
Sajnos, rosszul haltam nyara-
lócsunk időpontját: ötödikén
érkezünk. Kérem, kezdjék
a csomagot tránszport Piri
venniel, hatodikán érte
jövök. Kellemes nyarol-
ást kívánok!

Felér Forum

VII. F. 8/581

Ára: Ft 1:20

MTA FIL. INT.

Lukács Arch

Lukács György

Matthias
Akademi

~~Budapesti~~

V. Belgied ^{isp.} 2.

Fehér - Keller | Fehér János

Kedves Lukács elvtárs, Mária, Ferkó!

Két dologban írok. Először: megkeresett Zoltay azzal, hogy Lifsic felhívta őt tegnap /3.-án/ telefonon, és közölte, hogy mégis jön, kb. október közepén. Sajnos, Zoltay örök fontoskodásai közepette épp csak azt felejtette el vele megbeszélni, hogy indulás előtt táviratozzon /remélem/, Lifsicnek ez eszébe jut/, de mindenesetre, akárhogyan is van, amint bizonyosat tudok, rögtön táviratozok magának. Ezzel kapcsolatban Zoltay szóba hozott egy kérdést, amelyet azonnal szeretnék megbeszélni. Lifsicnek, aki magánmeghívásra érkezik, valami igen csekély Gondolat-honoráriumából, úgy kb. 3-4,000 forintból kell itt élnie, ami a mai szállodai árak mellett bizony édeskevés. Ő azonban jelezte -talán még Moszkvában- Zoltaynak, hogy szeretne feleségével két-három hetet itt tölteni. /Hogy erről Zoltay miért csak most szól, az rejtély./ Mindenesetre az a dolog velem, s egyben a Magához intézett kérés is: nem segítené ki valamivel őket? Gondolom, a kérdés kicsit hülye, mert Maga nyilvánvalóan igennel felel, egyszerűen azonban arról van szó, hogy Maga az egyetlen, aki ezt megteheti, akitől Lifsic a pénzt elfogadja. Zoltay még megpróbál valamit tenni annak érdekében, hogy esetleg a Népszabadság is hozzon néhány szemelvényt Lifsic munkáiból.

Másodszor egy ~~fel~~ kellemetlenebb dolog. Király az előszó olvasása után visszalépett az antológia szerkesztésétől. Mindjárt hozzátésem, bár talán felesleges is ezt mondani, ez nem ellenséges lépés a részéről. Azt mondanám, morális idioszinkráziából történt, ha nem lennék magam is moralista. Nem is annyira ellenvetései vannak, bár vonakodik Krupszkája igazát a pártirodalom kérdésében elismerni, mint az a nyomasztó érzése, hogy az a kötet, amelyben Révait, bálványát szidják, őt ferde helyzetbe hozhatja. Abba a helyzetbe tudniillik, hogy megtagadja multját, amely Révaihoz tapadt, stb. Lehetne erre sok mindent mondani, én személyesen mondtam is neki, de egyrészt hiábavaló, másrészt az örök magyar pálfordulások véget

4495-14-563/2

nem érő menetének láttán Pistát én megérttem. Azonban figyelmeztet-
tem őt egy politikusra, nevezetesen arra, hogy Pók gesztusától meg-
gyávulhat, amint hogy nyilvánvalóan gyávaság okából sietett neki
az előszót megküldeni. Ő erre igen szenvedélyesen reagált, mondván,
hogy feltétlenül olyan értelemben fog Pókkal beszélni, hogy miszerint
meggyőződése az előszó abszolút publikálható volt, és kész érte
akárhova elmenni, érvelni. Mint megoldási kísérletet felvetettem
neki: adja a nevét, s utána az Almási-féle kritikában írjon egy be-
csületes ellencikket, azonban ez sem ment. Mindent egybevetve, a
jelen szituációban nagy vihart nem várok, még a kiadói kötelező
gyávaságot figyelembe véve sem, de mindenesetre, amennyiben Pók
engem megkeres, a Maga utólagos autorizálásával közlöm, hogy semmi-
féle bolt nincsen, a szöveghez hozzányulni nem szabad, s ha okos-
kodnak, akkor döntsön a pártközpont. Alapjában véve azonban nem
hiszem, hogy komoly idegesség lenne. Király nagyon kéri magát, ne
tekintse ezt részéről sérelemnek, de azt hiszem, nem fog engem utó-
lagosan megcáfolni, hogy a helyszínen megnyugtattam: Maga ugysem
tekinti annak.

Egyebekben szélcsend, otthon ülünk és dolgozunk, jó sokat, én mun-
kával ünneplem a szabadságot. Ági valóságos munkagép, már írja u,
könyvét, amely biztonnal duplája lesz annak a szerény 3-400 oldalnak,
aminek tervezte. Remélem, maguk jól pihennek, az idő itthon nagyon
szép, talán ott sem rossz. Ferkó hogy van? Ferkónak, Máriának hízást
kivánunk, Magának pedig azt, hogy tudata ~~nincs~~ egész idő alatt epi-
fenomenon szinten maradjon, mert csak az a pihentető.

A mielőbbi viszontlátásig, sok szeretettel:

MTA FIL. INT.
László Arch.

László

Nagyi - nagy

szóval szeretettel üdvözlök

Csak László, Ferkó Ápi

Ápi

Lukács: Magyar irodalom

Előszó

Bródy: Királyidillek, Magyar Szalon, 1902 ?

Részletek A modern dráma történetéből, 1908

Katona
Vörösmarty /Csongor és Tünde/
Csiky
Szigligeti
Madách
Rákosi Jenő drámái

Új magyar költők, Huszadik Század, 1908

Ady Endre, Huszadik Század, 1908

Biró Lajos novellái, Huszadik Század, 1908 (?)

Új Magyar líra, II. Huszadik Század, 1909.

Móricz Zsigmond novellás könyve, Huszadik Század, 1909

Kosztolányi: Négy fal között, é.n.

Kaffka: Margit-recenzió, é.n.

Az utak elváltak, Esztétikai kultúra, 1911.

Balázs Béla és akiknek nem kell c. kötetből /1918/

Kiknek nem kell és miért Balázs Béla költészete?
A vándor énekel
Misztériumok
Tristán hajóján
Az utolsó nap
Halálos fiatalság
Jegyzetek Doktor Szélpál Margitról

Annai Lessnais neue Gedichte Pester Lloyd, 1918

Molnár Ferenc Andorja, Huszadik Század, 1918

Jókai, Új Március, 1925

Kodolányi, 100%, 1928

Ady, a magyar tragédia nagy énekese, Irástudók, 1939

Irástudók felelőssége, Irástudók, 1939,

*Felvetés az agenszterből
Renaissance 1910*

Móricz Zsigmond

*Jobb Dávid: Ant
Kulbura*

2.

Harc vagy kapituláció? Irástudók, 1940

Prológ vagy epilóg? Irástudók, 1941

Babits Mihály vallomásai, 1941. Irástudók,

Előszó az Irástudók felelősségéhez, 1944

Háy Gyula Két szindarabja Uj Hang, 1940

Pártköltészet Irodalom és demokrácia, 1945

Demokrácia és kultúra Irodalom és dem. 1946

Irodalom és demokrácia II. Irodalom és demokrácia, 1946

A magyar irodalom egysége Irodalom és demokrácia, 1946

Népi írók a mérlegen, Irodalom és demokrácia, 1946

A "Válasz" első száma, Fórum, 1946

Szabad vagy irányított művészet? Irodalom és dem. 1947

Régi és új legendák ellen, Irodalom és demokrácia 1947

Elfogulatlan irodalomszemléletért Uj magyar kulturáért, 1947

Egy rossz regény margójára, Uj magyar kulturáért, 1947

A százéves Toldi Uj magyar kult-ért, 1947

Ferenczy Noémi Fórum, 1947

Vas István /Részlet/ Uj magyar kult-ért, 1947

Az MKP és az magyar kultúra Uj magyar kulturáért, 1948

A magyar irodalomtörténet revíziója Fórum, 1948

Ady nem alkuszik Uj magyar kulturáért, 1948

Levél Németh Andorhoz Déry T. új regényéről Uj magy. kult-ért, 1948

Levélváltás az optimizmusról Déry T.-al Csillag, 1948

A marxista kritika feladatai, Fórum, 1949

~~x A Tanácsköztársaság kulturpolitikája~~, Irod. Ujs. 1952. x

Vázlatos vonások Gábor Andorról Irod. Ujs. 1953.

Déry Tibor 60 éves Irod, Ujs. 1954.

Madách tragédiája, Szabad Nép, 1955

x nem volt Társ. Szemle 1969?

3.

Tóth Aladár előszó

A Thália alapításának évfordulóján, Csillag, 1955.

Die menschliche Substanz in Widerstand /Déry T. 70. szül.napjára/
Frankfurter Allgemeine

Ady, Uj Irás, 1969.

Intervju a magyar filmművészetről, Filmkultura, 1968

Intervju az irodalomtörténeti periodizációról Irodalomtörténet,
1969

Intervju a provincializmusról, Kritika, 1969.

és végül: bevezetői részi demokraciáról

Művészet és társadalom /antológia/

1. A dráma formája /Részletek a drámakönyvből, I. fej./
2. Megjegyzések az irodalomtörténet elméletéhez /Tanulmány az Alexander- emlékkönyvből/
3. Részletek "A tragédiája metafizikája" c. tanulmányból /2. és 4. pont/
4. Részletek "A regény elmélete" c. könyvből
- 5. Tendencia vagy pártosság /Tanulmány a "Linkskurve" c. folyóiratból/
- 6. Riport vagy ábrázolás /Tanulmány a Linkskurve c. folyóiratból/
- 7. A művészet és az objektív igazság /rövidített tanulmány "A realizmus problémái" c. kötetből/
- 8. Elbeszélés vagy leírás? /Rövidített tanulmány "A realizmus problémái" c. kötetből/
- 9. A művészi alakok szellemi arca /Rövidített tanulmány "A realizmus problémái" c. ~~tanulmány~~ kötetből/
10. Marx-Engels esztétikai nézetei /bevezetés a Marx-Engels: Művészetéről, irodalomról c. kötetéhez./
11. A tragédiáról /Részlet a "Csernisevszkij esztétikai nézetei" c. tanulmányból/
12. A lírai visszatükrözés legáltalánosabb sajátossága /Részlet a "Politikai pártosság- költői kiteljesedés" c. Becher tanulmányból/
13. Részletek a "Különösség" c. mű második részéből
14. Részletek "Az esztétikum sajátossága" c. műből
 - a/Bevezetés
 - b/Az egynemű közeg
 - c/A mimézis általános problémái
 - d/A meghatározatlan tárgyiasság
 - e/A katarzisz

[Handwritten signature]

Adalékok az esztétika történetéhez

I. Antik esztétika

Arisztotelész /Részletek az Esztétikából/

Dezantropomorfizálás és művészet, vita Pláton ideatanával /E,I, 137-140. o./ A mimézis problémája /E,I, 359-361/, Arisztotelész és a mimézis Legyen-jellege /E,I, 475-476/, a katarzis /E,I, 751-752, 759/ a középelmélet és esztétikai jelentősége /E,II, 200-205/ ill. /E,II, 509/, az arányosság problémája Arisztotelésznél /E,I, 279-280/, a retorika esztétikai problémája /E,I, 636-638, 641-642/ az inherencia kérdése /E, I, 693-694/, a zene mimétikus jellege /E,II, 308/, Pythagoras bírálata /E,II, 310-311/, Arisztotelész történelmi jelentősége az esztétikában /E,II, 638/

Platon, Plotinosz és az ujplatonizmus /Részletek az Esztétikából/

a platoni antropomorfizálás általános jellege /E,I, 110/, Pláton művészetellenessége /E,II, 635-638/, az ideatan és az álantropomorfizálás /E,I, 140-146/, Plotinosz és a magánvaló emfázisa /E,II, 249-252/, ideavilág és művészet viszonya /E,II, 636-638/ Pláton, Plotinosz és az Erosz problémája /E,II, 553-559/, a platon aszkézis /E, I, 562/

II. Keresztény esztétika /Részletek az Esztétikából/

A keresztény esztétika ontológiai alapjai és plotinoszi öröksége /E,II, 254/255/ a kereszténység esztétikai viszonyának alakulása a művészethez /E,II, 640-648/, az allegorikus elv alapjai a keresztény esztétikában /E,II, 698-705/, Boethius és a művészet hamis vigasza /E,II, 783/

III. A felvilágosodás és a német klasszika

Diderot és a realizmus problémája, Deutsche Zeitung, 1938, okt. 5.

Diderot /részletek az Esztétikából/: a művészi magatartás általános jellegének jellemzése Diderot-nál /E,I, 398-400/, Diderot és a különösség /E,II, 49/, Diderot és az "életművészet" esztétikai problémája /E,II, 545-546/

A különösség esztétikai problémája a felvilágosodás korában és

Goethe-nél /Fejezet A különösség című könyvből/

Schiller esztétikájához

Schiller elmélete a modern irodalomról

Schiller és Goethe levélváltása

Kant esztétikai felfogásához /részletek az Esztétikából/: az esztétikai tárgyasság problémájához /E,I, 268-272/, a partikularitás és a sensus communis problémája /E,I, 556-558/, az "érdeknélküli" elmélete /E,I, 601-602x, 606-608/, a tudatos és nem-tudatos problémája Kantnál /és Schellingnél/ /E,II, 117-120/, az esztétikai szabályszerűség /E,II, 238-239/ a befogadói élmény és az érdekmentesség /E,II, 487-490/, az építészet és az érdekmentesség problémája /E,II, 401/, a természeti szép kérdéséhez /E,II, 572-574x, 618-619/ az esztétikai ítélet elsődlegessége /E,II

Goethe esztétikai nézeteihez /részletek az Esztétikából/

az ember mint mag vagy héj /E,I, 723-724, 732-738/, az allegó-
ria és a szimbólum kérdéséhez /E,II, 675-678/, az analógia és
költői használata /E,I, 46-48, E,II, 159/, az önismeret emberi
és művészi problémája /E,I, 219-220/, a színelmélet esztétikai
jelentősége /E,I, 441-443/, a költői nyelv problémáiról /E,II,
141-146/, a természeti és a művészeti tökéletesség, X vita Dide-
rot-val /E,II, 298-300/, a természeti szép problémájához /E,II,
570-571/, a partikuláris személyiség és a művészet. /E,II, 501-503/

Bevezetés Hegel Esztétikájához

Adalékok Hegel esztétikai elméletéhez /részletek az Esztétikából/

a szubjektum külsővé válása és visszavétele /E,I, 508, 518, 519,
520, 525, 526, 550-553/, az analógia problémája /E,I, 45-46, 340/
a geometria és a disztóművészet /E,I, 298-300/, a mindennapi
és a mimézis összefüggése /E,I, 370/, a zenei hang és a mérték
összefüggése /E,II, 311-314/, az idő és a zene problémája /E,II,
325-330/, az építészet kérdéséhez /E,II, 374-378/, idő, tér, épi-
tészet /E,II, 405-406/

IV. A 19. század esztétikájához

Feuerbach és a német irodalom

A harmónikus ember eszménye a polgári esztétikában

Az orosz forradalmi demokrata irodalomkritika nemzetközi jelen-
tősége

Lassalle irodalomelméletének kritikája, Der Rote Aufbau, 1932.

Marx, Engels és Lassalle Sickingen-vitája

Marx Vissner-kivonatai

Engels, mint irodalomkritikus

Marx és az ideológiai hanyatlás problémája /első 3 pont/

Nietzsche, mint a fasiszta esztétika előfutára

Mehring

Lenin és a kultúra kérdései

V. Konfrontáció modern nézetekkel

Harcban a polgári álláspontok ellen

Rosenberg, a náciizmus esztétikusa, Literaturnaja Gazeta, 1934.

Konrad Fiedler esztétikai nézetei /Részletek az Esztétikából/
az érzek munkamegosztásának elméletéhez /E, I, 209-212/, az
egynemű közeg problémája /E, I, 597-598/

Az expresszionizmus elméleti alapvetése /részletek az expresszionizmus nagysága és hanyatlása című tanulmányból/

Worringer és a művészet transzcendens jellege /E,I, 315-321/

Walter Benjámín elmélete az allegóriáról /E,II, 704-710/

Gehlen érdemei és korlátai a mimézis-elmélet alapvetésénél /részletek az Esztétikából/

Vita szocialista álláspontokkal

Az irodalom és művészet mint felépítmény /Sztálin nyelv tudományi cikkeiről/

Brecht esztétikai álláspontjaihoz: az esztétika fogalmisága, E,I, 628-629, az elidegenítési affektus, E,II,

Sztálin a "lélek mérnökei" elméletének kritikája /E,I,781-783/

A forradalmi romantika elméletének kritikája /Wider den missverstandenen Realismus, 146-150/

A kötet terjedelme, kb. 55 iv.

Ajánlott.

Budapest, 1970. október 28.
V., Münnich F. u. 7.

Ügyiratszám: 330.976/TF0/1970.

Előadó:

Tárgy:

Fehér Ferenc elvtársnak,
Bp. XIII.
Radnóti M. u. 45.

Szíveskedjék iktatószá-
munkra hivatkozni.

Tisztelt Fehér Elvtárs!

Október 21-én kelt levelét megkaptam, Erdei Ferenc főtitkár elvtársat levelének tartalmáról tájékoztattam.

Azon bejelentését, hogy elhelyezési kérését visszavonja tudomásul vettem, annál is inkább, mert korábban az Irodalomtudományi Intézetben felajánlott tudományos munkatársi, legutóbb pedig a Világirodalmi Lexikonnál felajánlott külső munkatársi álláson kívül más lehetőséget a Főosztály nem tudott volna elhelyezése céljából biztosítani.

Kónya
/ Kónya Sándor /
főosztályvezető.

Budapest, 1970. nov. 13.

Kedves Vértés elvtársnő!

Fehér Ferenc megkért, hogy keressem vissza és küldjem el Önnek az Eckehart idézet eredeti szövegét. Az idézet így hangzik: "Wo eine Erdscholle hinfällt, da fällt die Erde überhaupt hin: sie zeigt an, dass aller Erde Ruhestatt der Erdgrund ist. Und wo ein Funke fährt von einem Feuer, der zeigt damit an, dass der Himmel seine rechte Ruhstatt ist. Nun haben wir solch einen 'Funken' zum Himmel gesandt in der Seele unsers Herren Jesu Christ: die beweist uns, dass aller Seele Ruhestatt nirgend wo anders ist als im Himmel."

Az idézet egyébként németül megtalálható az "Esztétikai kultúra" eredeti kiadásának /Atheneum, Budapest 19 ?/ 29-30. oldalán.

Üdvözlettel

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Esdélyi Agnes

Vértés Edmóné
Meller Agnes